אש קודש — מסעי

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם' ואלה מסעיהם למוצאיהם' ונודע הדיוק בספה"ק ב"א שמתחילה כתיב מקודם מוצאיהם ואח"כ מקודם מסעיהם' כי איתא בגמרא סנהדרין צ"ח ע"ב אמר עולא ייתי ולא אחמיני', ע"פ פשוט הוא מפני שראה את גודל הצרות שתהיינה בחבלו של משיח אמר כן, ונבין נא הן נראה מהגמרא שישנן צרות רעות שיותר קשה לסובלן מן המ' ר"ל, במ"ש הגמרא אלמלי נגדוהו לחנניא מו"ע הוי וכו', מ"מ זהו רק בשעה שסובלים את היסורים' משא"כ מקודם וכן אחר היסורים' רוצה כ"א לסבול היסורים ולא למות, כי היסורים אחר שעברו עליו שוב הוא כמקדם וגם נתכפרו עונותיו, ודוד המלך שבח את הקב"ה ע"ז, יסור יסרני י"ק ולמות לא נתנני' ואיך זה אמר עולא קודם היסורים ייתי ולא איחמיני', כדי שלא יסבול יסורים של חבלי משיח.

אבל לא מפני צרות עצמו שהוא לא יסבול אותם אמר כן, רק מפני צרות ישראל, שלא יוכל לסבול שישראל כ"כ בצרה, ובפרט עולא יותר לא הי' יכול לראות בצרות ישראל, כי במדה שהאיש יותר אוהב א"ע יותר פחותה אצלו אהבת ישראל, כיון שתמיד דואג רק לעצמו בחי' אני ואפסי עוד, ובמדה שמבטל א"ע יותר, אוהב את ישראל ודואג על צרותיהם יותר, לכן הבעל תאוה שאוהב א"ע ולמלא את תאותיו, אינו יכול לאהוב באמת את ישראל ולהיפך במדה שמבטל האיש את עצמו ותאוות עצמיותו, אוהב הוא את ישראל, והנה איתא בתוס' ד"ה ופליגא וכו' במס' שבת דף י"ג, דעולא הי' צדיק גמור והי' בטוח שלא יבא לידי הרהור עבירה לכן הי' מנשק לאחותו וכו', וממילא היתה אהבת ישראל אצלו גדולה, לכן אמר ייתי ולא אחמיני' ולא אראה את צרות ישראל, עוד אפשר, כי נבין נא גם למצבנו הקטן ענין חבלי משיח, פשוט הוא למרק את העונות קודם התגלות הזאת של ביאת המשיח, אבל למה צריך דור הזה של משיח לסבול גם בעד העונות של דורות שעברו, אבל אחר החטא של אדה"ר אמר ה' בעצב תלדי בנים, לא רק מין נקמה היא, אך נודע העולמות שברא ד' מדרגות ומעלות בהם גדולים וקטנים, שבראם ד' ע"י השתלשלות ותולדות, של עילה ועלול, וקודם החטא היו כולם בטלים לד' וגם העצמות שהיתה לכ"א לעצמו לא היתה בישות לעצמו, כעין הא שגם בעולם אצילות ישנן ספירות שבכ"א עצמיות לעצמה, כי רואין שכ"א נקראה שם לעצמה, ומ"מ העצמות אינה בישות רק בביטול אליו ית', כי באצילות איהו וחייהו חד כנודע, רק שד' ית' ברא בדרך הפלא, שבב"א יתגלה עצמות לעצמה ולא בישות לעצמה וכן הי' גם בעוה"ז, כי גם לעתיד יתעלה עוה"ז לבחי' אצילות כנודע מהאר"י זצוק"ל, משא"כ אחד החטא נתגשם העולם ובכ"א יש ישות לעצמו לכן א"א לכל דבר שיולד היינו שימשך על ידו ויתגלה ממנו אור חדש בלתי שיבא חלק האור של עצמו לידי ביטול, כי א"א לכל דבר שיתגלה בו אור ד' בלתי אם ע"י ביטול היש כנודע, והגרעין שזורעים, קודם שיתגלה על ידו בריאה חדשה, עץ ענפים עלים

ופירות, שכל אלו לא היו נראים בו, וגדולים בכמות ממנו כמה אלפים ורבבות פעמים קודם ההתגלות הזאת ממרום על ידו צריך ישות הגרעין להתבטל מקודם, לכן מוכרח כל הגרעין להרקב באדמה, והיא בחי' מיתה והיא גם הענין של הבעצב תלדי בנים והוא ענין מיתה וצעד מיתה לכחות אלו שקודם שנולד ממנה בריאה חדשה צריכים כחות עצמה ממנה להתבטל, וכמו שאיתא במדרש (תנחומא פ' תזריע) ביושבת על המשבר שצ"ט פעיות למיתה ואחת לחיים, ואז ע"י ביטול היש של חלקים ממנה מוכשרת שיברא הוא ית' תולדה חדשה ממנה.

וכעין זה הן חבלי משיח לפי השגתנו, כי הגאולה היא התגלות אלוקית שיגלה ד' מאורו וקדושתו ית', וההתגלות היא ע"י ישראל, שלכן כל הגאולה וזמן הגאולה בישראל תלוים, לכן כדי שיזכו ישראל שיתגלה אור כ"כ ע"י, צריכים להתבטלות כחות מהם והם חבלי משיח, כלומר ד' ית' אמר האני אשביר ולא אוליד (ישעיה ס"ו) שהוא ית' המשביר והמוליד ע"י ישראל, לכן ישראל סובלים החבלי לידה וכחות מהם מתבטלים, ובזה הם מולידים את אורו של משיח, וכמו ביושבת על המשבר בכאב יותר קשה, יודעים שחלק יותר גדול מן הנולד יצא ונתגלה, כן גם כשרואים איש ישראל שמצטער יותר בחבלו של משיח נדע שעל ידו חלק יותר גדול של אור המשיח נתגלה.

ועולא שהי' צדיק גמור אמר לפי שמרמז לנו, ייתי ולא איחמיני', לא שני דברים נפרדים הם ייתי לעצמו, ולא איחמיני' לעצמו, רק שניהם דבר אחד, ייתי על ידו כ"כ חלק של משיח וכאב וחבל גדול עד שלא יחמיני' שיפטור ויסתלק, אבל לא האיש בעצמו שנפטר ולא זהו לבד שמצטער הרבה הוא המוליד את אור הגדול של משיח, רק אם הרבה אנשים בצער או בפחד, ואחד מהם נעדר מצרותיו ר"ל, גם מכולם נתגלה אור גדול, כיון שכולם היו באותו צער ובאותו פחד עמו יחד.

וזה ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וכו' כי רש"י פי' בשם המדרש משל למלך שהי' בנו חולה וכו' כאן ישננו כאן הוקרנו כאן חששת את ראשך, (אבל) כל הצרות אלו מיני חבלים היו לגלות אור ד' מוצאיהם למסעיהם ע"פ ד', כי מלכות פה כמ"ש בפתח אליהו והמסעות והקרנו וכו' היו מוצאיהם ע"פ ד' להוציא את מלכות שמים, רק זה החילוק ויכתוב משה, בשעה שכתב אחרי המסעות והצרות כבר ראו מוצאיהם למסעיהם ע"פ ד' שהוא להוציא את "פי" ד' ע"י המסעות, ואלה מסעיהם למוצאיהם, אבל בשעה שהיו המסעות והצרות היו המסעות מקודם ואח"כ המוצאות, כי בשעת המסעות, הרגישו רק הצרות.

עוד ירמז ויכתוב משה את מוצאיהם וכו' כי אתפשטותא דמשה רבינו הוא בכל דרא ודרא, ולעתיד גם הוא יהי' משיח כנודע מת"ז הק' רמז הפסוק מה שהי' הוא שיחי' ר"ת משה, לכן בכתיבתו פעל שבכל דור ובפרט בדורו של משיח לא תהיינה הצרות והמסעות מקודם לעצמן רק תיכף ומיד יתגלה שהן מוצאות פי ד' ויתגדל ויתקדש שמי' רבה ע"י ישועת ישראל.